

STEENGOED

Geoloog, schrijver en bergbeklimmer Myra de Rooy is gefascineerd door bergen en stenen. Onlangs verscheen haar boek *In de lengte*, over haar drieduizend kilometer lange solotocht door de Noorse bergen.

Wanneer iemand mij vraagt waarom ik ben gaan klimmen, betrap ik mezelf op een glimlach. Die vraag voelt als 'waarom adem ik?' en 'waarom ben ik gaan lopen?' Het antwoord: dankzij mijn ouders, die mij als peuter al mee de bergen in namen. Zelfs vóór die tijd was ik er al. Mijn moeder was zwanger van mij toen ze met mijn vader de op een na hoogste berg van Oostenrijk, de Wildspitze, beklom. Toen ik zeven maanden was, namen mijn ouders me voor het eerst mee naar Zwitserland. Van mijn jeugd herinner ik me wekenlange zomervakanties, waarin we in de door mijn moeder bestuurde rode Kever dwars door Europa trokken. Mijn vader las de kaart en bepaalde de route. Ik leerde dat een gevoel van vrijheid kan ontstaan uit simpele dingen, zoals paarse vingers krijgen van bosbessen plukken of op een bergtop van het uitzicht genieten. Als kind stopte ik mijn rugzak vol met aardschatten; kleurige stenen, mineralen en fossielen. Op de lagere school besloot ik om later geoloog te worden. Is er een betere manier om over gebergtevorming te leren en om mijn kinderfascinatie voor het ontstaan van de aarde te voeden dan door geologie te gaan studeren? In die periode ging ik nóg een verbintenis met de bergwereld aan: klimmen.

Mijn afstudeerveldwerk verrichtte ik in het Krutfjell, Noorwegen: 65 vierkante kilometer onbewoonde wildernis. Wilde ik bewijzen dat ik twee zomers alleen in een onherbergzaam berggebied zonder paden mijn weg kon vinden? De bergkam die de noordgrens van mijn onderzoeksgebied vormde, was gedeeltelijk met eeuwige sneeuw bedekt. Een deel van het terrein bestond uit kale rotsbodems, een pokdalig oppervlak met meren. De eroderende kracht van rivieren had littekens in het fjellandschap geslepen. Dit bruisende smeltwater van hogergelegen sneeuwvelden stak ik via keien over. Overdag noteerde ik met mijn kompas de opgemeten hellingsrichting en hellingshoek van gesteentepakketten in mijn 'veldboek'. Daarin schetste ik plooien en breuken. Met mijn hamer hakte ik brokken steen af en bestudeerde met een loep de structuur en textuur van mineralen. Met die informatie vormde ik de topografische landkaart om tot een kleurige geologische kaart. Elke plek die ik op het Krutfjell bezocht, elke opgeraapte of afgeslagen steen vertelde een eigen

Myra de Rooy op de Besseggen, tijdens een zomeretappe van haar solotocht.

Wilde ik bewijzen dat ik twee zomers, alleen in een onherbergzaam berggebied zonder paden, mijn weg kon vinden?

Geplooië gneis. Onder invloed van hoge druk en temperatuur in de aardkorst veranderen gesteenten geleidelijk, waarbij soms plooien ontstaan.

Ik zit tijdens een storm dagenlang vast in onbemande berghutten, wekenlang kom ik geen mens tegen.

verhaal. Een vergeten geschiedenis waaraan ik woorden moest geven.

Terugkijkend realiseer ik me dat die veldwerkperiode ruimte schiep voor nog een ontwikkeling. In het door geologische krachten geboetseerde landschap kon ik dagenlang in mijn eentje rondzwerven en me er prettig en zelfs thuis voelen. Ik leerde dat stilte niet beangstigend is en dat een tijd zonder anderen doorbrengen niet hetzelfde is als eenzaam zijn. Belangrijker was echter dat op het Krutfjell het besef groeide dat om echt te leven, menselijk contact essentieel en voedend is – geen mens kan zonder anderen. Het veldwerk was een leerschool voor het dagelijks leven én voor tochten naar afgelegen berggebieden. Door die toegangspoort te ontgrendelen lag de weg open om banden aan te knopen met de lokale bewoners.

Na mijn afstuderen ontdekte ik nog hogere bergreuzen. Vele malen bezocht ik Tibet en de Himalaya als klimmer, reisleider, met vrienden en, tot zijn overlijden, met mijn levenspartner. Toch bleef ook regelmatig het Europese Hoge Noorden trekken. Dat leidde tot

een groter, en mijn recentste, project: 'Noorwegen in de lengte'. Drieduizend kilometer solo, op ski's en te voet, van het zuidelijkste puntje van het land, door het Scandinavisch Hoogland, de ruggengraat van het langgerekte land, naar waar de Noordkaap de Barentszee treft. Ooit had deze bergketen het formaat van de Himalaya. Hij ontstond door een continentale botsing, toen de Iapetusoceaan, een voorganger van de Atlantische Oceaan, zich sloot. Sedimenten werden opgestuwd, geplooid en over elkaar geschoven.

Omdat ik alle seizoenen wil ervaren, knip ik mijn monstertocht in stukken. Zo zie ik het dansende noorderlicht en ook hoe de plantenwereld na de dooi ontwaakt en de bergen kleur en geur geeft om na een kortstondige zomer te eindigen in vlamvend herfstrood.

ALLEEN

Ik start mijn solotocht in januari 2017. Tijdens die eerste winteretappe trek ik met mijn slee door gebieden waar ik mijn eigen weg moet zoeken. Markering ontbreekt. Ik zit tijdens een

storm dagenlang vast in onbemande berghutten en wekenlang kom ik geen mens tegen. Ik moet mijn alpinistenervaring aanspreken. De sneeuw- en weerscondities zijn regelmatig slecht en ik kampeer bij temperaturen ver onder nul. In de winterperiode zijn de bergen grotendeels bedekt met sneeuw en ijs. De geologie laat zich dan beduidend minder lezen. Toch zijn het ook daar regelmatig stenen die voor gezelschap zorgen. Zoals tijdens een nacht in een tent op een plaats waar de verijsde sneeuw een ijsvloer lijkt en ik mijn kampplaats kies op een door de wind schoon geblazen mossig steenveld naast een steenman van de zomerroute. Ik kan geen haringen kwijt, want onder het mos ligt vast gesteente. Daarom veranker ik mijn tent met keien en staat hij als een huis. Sneeuwvlokken nestelen zich als een zijden sjaal op het tentdoek. Ik smelt sneeuw op mijn brander voor thee en een maaltijd. Daarna kruip ik rap mijn slaapzak in, op een sublieme slaapplek met een weids bergpanorama en rotsblokken als stille burens. Ik sluit eind februari mijn eerste etappe af.

1 Granaatglimmerschist, miljoenen jaren aardgeschiedenis balancerend in mijn handpalm.

2 Rotstekeningen bij Alta.

Een halfjaar later keer ik terug om met een rugzak verder te gaan waar ik in de winter ben gestopt. Hoewel ik de winterwonderwereld niet had willen missen, biedt het terrein nu meer variatie. Lieflijke valleien en doodse stenvelden, pasovergangen die vergezichten tonen, stille meren en bruisende waterwegen. De route is gemarkeerd en steenmannen wijzen de weg. Behalve met steenmannen heb ik ook een klik met rotsblokken die de zwaartekracht trotseren en tarten. Zij rusten slechts met een miniem steunpunt op ander gesteente en lijken haast te zweven. Het is een natuurlijk en wonderbaarlijk verschijnsel. Erosie is het toverwoord, hier kwam geen mensenhand aan te pas.

Ik steek rivieren over via schommelende hangbruggen, balancerend op stapstenen of met waadschoentjes. Het weer kan wispelturig zijn: wind, mist, regen, zonneschijn en zelfs een sneeuwbuï. Vier seizoenen op een dag. Ik voel me hier één met de natuur. Een rotsblok is doormidden gebroken, alsof een reus hem met een zwaard doorkliefde. Traag groeiend korstmoss verover

Een balancerende steen en herfstkleuren vlak bij Reisa Nationaal Park.

Ik kan wel beweren dat ik de bergreuzen in mijn hart meedraag, toch laten zij geen traan als ik ter plekke dood neer zou storten.

zwerfkeien. De grillige patronen lijken landkaarten uit een mysterieus land, door niemand te ontcijferen en slechts door een toevallige voorbijganger met oog voor het kleine opgemerkt én door insecten. Organismen moeten sterk zijn om hier te overleven. De vluchtige zomer waarin de bergen en de toendra ontwaken, de tijd van kruiers, spinnen én van muggen, vliegt voorbij. Een kortstondige bloei, voordat de winterslaap intreedt. Aan de overkant van het Finse meer ligt de Hardangerjøkulen, een joekel van een ijskap, die als filmlocatie diende voor de ijsplaneet Hoth in *Star Wars: The Empire Strikes Back*. De uitlopers strekken zich als ijsvingers uit. Gletsjers zijn niet langer het domein van de eeuwige winter, versnelde smelt licht op de loer. Mijn blik daalt af naar rotsblokken in Finsevatnet. Ze lijken te zweven op het stuwmeer.

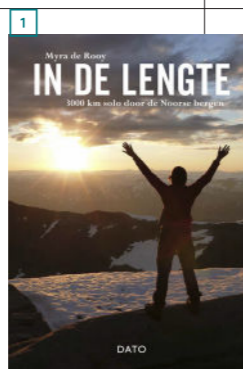
Deze etappe is een tegenpool van die in de winter. Arctische kilte tegenover zonnewarmte. In tegenstelling tot ultrakorte winterdagen wachten mij uren daglicht. Geen sneeuwdek maar planten en stenen. Ik haal mijn hart op. Wandelen door een open geologieboek

verveelt nooit. U-vormige dalen zijn een 'handtekening' van gesmolten gletsjers. Ik geniet ook van grillig en sierlijk geplooid gneis en schist. Ooit werden deze gesteenten diep in de aardbodem blootgesteld aan extreme druk en hoge temperatuur en veranderden ze chemisch; er trad metamorfose op. Hoewel ik ben opgeleid als geoloog, moet ik bekennen dat het soms lijkt of er in steen meer verborgen ligt dan slechts materie. Stenen denken niet, voelen niet, maar levenloos als ze zijn kunnen ze beroeren en inspireren.

VERWANTSCHAP

Ik raak vertrouwd met dit gebied, sta met de bergen op en ga ermee naar bed. Een berglandschap heeft een intrinsieke schoonheid. Berggiganten lijken alles te doorstaan, zijn schijnbaar onverwoestbaar, terwijl ik, kijkend met geologenogen, weet dat deze robuuste naar de hemel reikende steenklompen uiteindelijk hun meerdere moeten erkennen in erosie en verwerking. De bergmassieven hebben op mij een vreemde aantrekkingskracht, ze geven een onverklaarbaar gevoel van

thuiskomen. Onder mijn voeten ligt oerwijsheid verborgen en terwijl het profiel onder mijn schoenzolen tijdens de vele afgelegde kilometers slijt, krijg ik zelf door de rust en de kracht van de bergen meer profiel. Hier kan ik relativeren, me ontspannen door mij in te spannen. Hoewel mijn verstand zegt dat de bergen zichzelf zijn, niets meer en niets minder, voel ik een soort verwantschap. Die ongenaakbare giganten kan het daarentegen geen zier schelen dat ik hier ben. De schoonheid die ik in hen zie, laat ze koud en ik kan wel beweren dat ik de bergreuzen in mijn hart meedraag, toch laten zij geen traan als ik ter plekke dood neer zou storten. Onze liefde is eenrichtingsverkeer, maar dat maakt die van mij niet minder intens. Het kost tijd om de bergen te leren kennen en het is een illusie dat mij dat ooit helemaal gaat lukken. Ik mag al blij zijn als ik een fractie ervan doorgrond. De bergreuzen zijn te immens, ongrijpbaar, niet te overzien. Wel kan ik ze bewonderen en me erover verbazen. Ik ben in een landschap waar de mens nog niet de baas is en waar ik tijdelijk te gast ben.

1 *In de lengte*, € 29,95 (Uitgeverij Dato).

2 De drie meter hoge rots Kannesteinen.

3 Het Krutfjell.

4 Het aardoppervlak wordt in de winter onttrokken aan het oog door sneeuw.

